

Försäljning av folköl

Bestämmelser i alkohollagen som rör detaljhandel
med öl

Bakgrund

Det som populärt brukar kallas folköl och som i alkohollagen heter öl är en maltdryck som innehåller en alkoholhalt som överstiger 2,25 men inte 3,5 volymprocent. Alkohollagens regler styr hur försäljning av folköl skall skötas och är en del av den svenska alkoholpolitiken. Syftet med reglerna är att begränsa den skadliga alkoholkonsumtionen, t.ex. alkoholkonsumtion i alltför unga år och drickande som leder till berusning.

Under 1990-talet ökade konsumtionen av folköl kraftigt bland ungdomar under 18 år. Enligt lagen får folköl bara säljas till den som fyllt 18 år. Trots detta har köptester visat att det är mycket vanligt att 15-16 åringar själva kan köpa ut folköl i livsmedelsbutiker. Det är också mycket vanligt med langning, speciellt till barn och yngre tonåringar. En burk 50 cl öl (3,5 volymprocent) innehåller lika mycket alkohol som drygt fyra cl 40 procentigt brännvin. Innehållet i en sexpack motsvarar alltså ca 25 cl brännvin.

Det är alltså mycket viktigt att var och en som säljer folköl följer lagstiftningen och på så sätt hjälper till att minska ungdomars drickande.

Anmälningssplikt

Den som säljer folköl - detaljhandel eller servering - är från och med den 1 juli 2001 skyldig att anmäla detta till kommunen. Anmälan skall ha kommit in före den 31 december.

Villkor för att få sälja folköl

Folköl får säljas endast om det sker i en godkänd livsmedelslokal (22 § tredje stycket livsmedelslagen 1971:511) och om det även säljs matvaror där. Den som äger affären måste ha fyllt 20 år.

Med matvaror menas i detta sammanhang varor ur det vanliga livsmedelssortimentet. Dit räknas också pizzor, piroger, smörgåsar och portioner av hämtmat. Varor ur det s.k. kiosksortimentet t.ex. glass, konfektyr, snacks, kaffe, te, frukt, kex och liknande anses däremot **inte** vara matvaror.

Det måste vara fråga om en **faktisk försäljning** av matvaror, dvs. att butiken har ett sortiment av matvaror som inte är alltför smalt. Det räcker alltså inte med att ha några enstaka matvaror på en hylla. I en butik där det säljs folköl skall det också gå att köpa lättdrycker, det vill säga lättöl, läsk vatten m.m.

Åldersgränser m.m.

Folköl får inte säljas till:

- den som är under 18 år. Åldern måste kontrolleras!
- den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- någon som kan misstänkas sälja det vidare eller ge det till en person som inte själv får köpa folköl (langning)

Det är inte tillåtet att bjuda kunder på folköl eller andra alkoholdrycker.

Marknadsföring av folköl skall ske måttfullt.

Personligt ansvar - egen tillsyn

Ägaren/butiksforestandaren ansvarar for att forsäljningsreglerna följs i butiken. Ägaren skall också se till att personalen kan reglerna.

För att utöva den egna tillsynen över försäljningen skall det finnas ett lämpligt program med punkter som att:

- Utse försäljningsansvarig för öl
- Regler och rutiner för ölförsäljning repeteras regelbundet för personalen
- Informera nyanställda om regler och rutiner för ölförsäljning och varför de finns
- Se till att öl inte marknadsförs i strid med bestämmelserna
- Regelbunden intern kontroll av att personalen följer reglerna
- Se till att det finns tydlig information om reglerna anslagen i butiken
- Dokumentera när åtgärderna i programmet har vidtagits

Kommunens uppgift

Kommunens uppgift när det gäller detaljhandel med och servering av öl är att ge information och rådgivning, utföra tillsyn och kontrollera egentillsynsprogram. Kommunen kan även arrangera informationsmöten samt viss utbildning.

Kommunens sanktionsmöjligheter

Om försäljningen eller serveringen av folköl leder till problem när det gäller ordning och nykterhet eller om bestämmelserna i alkohollagen inte följs får kommunen enligt alkohollagen 7 kap 21 § förbjuda fortsatt verksamhet. Om ett förbud anses vara en alltför ingripande åtgärd kan kommunen meddela en varning. Förbud kan meddelas för sex månader, vid upprepad eller allvarlig försummelse tolv månader.

Böter eller fängelse

Den som säljer folköl utan att lokalen är godkänd som livsmedelslokal och/eller inte säljer matvaror kan dömas för *olovlig försäljning av alkoholdrycker* till böter eller fängelse.

Avgift

Kommunen får ta ut en avgift för tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med öl eller servering av öl. Avgiftens storlek bestäms av kommunfullmäktige.

Miljö- och byggavdelningen

Box 500, 833 24 Strömsund Besöksadress Storgatan 15
Tfn 0670-163 90 – Fax 0670-164 21

Hemsida: www.stromsund.se
e-post: miljobygg@stromsund.se